

sieringsbehov og dermed løsgøre pengepolitiken fra afhængigheden af salgsmulighederne for obligationer.

Allerede de forholdsregler, der som omtalt foran blev truffet for at øge overskudet på drifts- og anlægsbudgettet, tilsigtede tillige at mindske finansieringsbehovet, men de gik som nævnt ikke stort videre end til at føre overskudet tilbage til 1953—54-niveauet. I juni 1954 besluttedes derfor yderligere, at de indbetalinger under dollarpræmieordningen, som hidtil var blevet hensat i private pengeinstitutter for varedirektorets regning, skulle indbetales til nationalbanken. Denne overførsel påbegyndtes i september, og fra november blev disse beløb samt alle senere indbetalinger overført til finansministeriets foliokonto. Ialt blev der ad denne vej indbetalt 143 mill. kr. til staten i 1954—55.

Som følge af de omtalte forholdsregler, de samtidigt af nationalbanken iværksatte kreditbegrænsende indgreb og det fortsatte valutaunderskud skete der i efteråret 1954 en overordentlig følelig kreditstramning. Da denne imidlertid i ganske høj grad beroede på pengeopsugningen gennem valutasalget, var det uundgåeligt, at en væsentlig del af statens finansieringsbehov måtte dækkes gennem en forøgelse af

gælden til nationalbanken, idet en yderligere forcering af salget af obligationer var uigennemførlig, såfremt en egentlig likviditetskrise skulle undgås.

For finansåret som helhed blev den kortfristede gæld netto forøget med ca. 385 mill. kr., mens den i 1953—54 var nedbragt med godt 180 mill. kr., jfr. tabel 19.

Flere forskellige forhold bidrog til, at denne gældsstiftelse fortrinsvis viste sig som et voksende overtræk på finansministeriets foliokonto i nationalbanken; mens stigningen i gælden som nævnt var 385 mill. kr., udgjorde trækket på foliokontoen 585 mill. kr. Dette skyldtes for det første, at salget af skatkammerbeviser gik i stå, hvorfor foliokontoen blev belastet med næsten 100 mill. kr. til indfrielse af skatkammerbeviser, som var i omløb ved årets begyndelse. For det andet blev der i 1954—55 netto hensat 100 mill. kr. på statens særkonti i nationalbanken, mens der i 1953—54 var blevet trukket ca. 65 mill. kr. på disse konti. Ialt blev der — når bortses fra omposteringer — brutto hensat 260 mill. kr. på særkonti — heraf 180 mill. kr. hidrørende fra de i marts og september besluttede månedlige overførsler på henholdsvis 10 og 20 mill. kr. — mens der året før kun var hensat ca. 160 mill. kr. Samtidig for-

Tabel 20. Statens indenlandske låntagning (pålydende værdi).

Mill. kr.	1952—53	1953—54	1954—55
1. Korte lån:			
Spareobligationer af 1942.....	2	2	1
5-årigt boliglån af 1951.....	41	—	—
S-1962.....	146	104	—
S-1963.....	—	32	15
Præmieobligationer af 1954.....	—	—	63
Ialt.....	189	138	79
2. Lange lån:			
S-1977.....	307	225	102
S-1987.....	454	300	47
S-1997.....	42	189	100
S-2007.....	—	44	75
Ialt.....	803	758	324
Ialt emitteret.....	992	896	403
3. Pålignet stabiliseringslån			
Samlet optagelse af lån.....	÷ 4	÷ 2	—
	988	894	403